

OPERĂ, DANS

Luminița VARTOLOMEI

Cele două fețe ale medaliei

Una tragică și cealaltă (absurd-)comică, dar amândouă având în obiectiv filosofia morții; prima supranaturală și a doua suprarealistă, dar ambele exaltând fatalitatea; una romantică (**Logodna**, dezvoltând *Strigoii* lui Mihai Eminescu) și cealaltă modernă (ilustrând **Lecția** lui Eugen Ionescu); cea dintâi creată acum patru decenii de un compozitor bucureștean din generația septuagenarilor (Nicolae Brânduș), iar cea de-a doua aparținând unui (încă tânăr) absolvent al Conservatorului clujean (Șerban Marcu), care a scris-o în 2003; una de extremă complexitate a discursului muzical, cealaltă de voit simplism; prima antrenând un uriaș aparat sonor (într-o proporție covârșitoare redat de înregistrarea efectuată în 1975, cu ocazia primei audiții în concert a lucrării, realizată de Corul și Orchestra de Cameră – pe atunci de Studio – a Radiodifuziunii, sub bagheta lui Ludovic Bács și cu concursul actorilor Fory Etterle și Eva Pătrășcanu), iar a doua rezumându-se la trei voci și câteva instrumente (flaut, clarinet, vioară, violă, violoncel,

Scenă din *Lecția* după Eugen Ionescu

pian și percuție), dar ambele dirijate cu profesionalism de către Vlad Conta; una exprimându-se scenic prin intermediul dansului (în această versiune, datorată coregrafei Adina Cezar – căci, altminteri, autorul avea în vedere pentru montarea operei sale nu baletul, ci pantomima) și cealaltă bazându-se exclusiv pe evoluția cântăreților; prima reducând la maximum contribuția regiei (Anca Daniela Mișu coordonează doar prezența recitatorului, căci soliștii vocali Madeleine Pascu, Valentin Racoveanu și Ion Dimieru cântă din mijlocul instrumentiștilor plasați într-o margine a spațiului de joc, iar violonistul Florin Croitoru intonează concertistic epilogul operei) și a scenografiei (Luminița Mustăță clădește o punte încrucișată sub care sălășluiesc Strigoii – catafalc urcând spre poarta Infernului, străjuită de două uriașe statui negre –, dar îi cedează lui Tom Brînduș misiunea de a crea decorul virtual: când imaculate fantasmе feminine, plutind pe spirala roșie a iubirii sau pe cea neagră a morții, și când măruntaiele labirintice ale unor schele sau conducte), iar a doua mizând din plin pe efectul sufocant al unei biblioteci supra-dimensionate și pe jocul actoricesc (excelent!) al celor trei soliști: Marta Sandu (interpretând convingător prostia încăpățânată a *Elevei*), Adriana Alexandru (*Servitoarea*, savuroasă mai ales în „fandango-ul cuțitului”) și Ion Dimieru (*Profesorul*, la fel de firesc în cânt ca și în proză).

Iată cele două fețe ale medaliei cu care Studioul experimental de operă și balet „Ludovic Spiess“ al Operei Naționale a onorat ediția din acest an (a XVII-a) a Festivalului bucureștean „Săptămâna Muzicii Contemporane“.

Ce-i drept, prima parte a spectacolului-coupé are și elemente discutabile: unele contraziceri flagrante între versurile lui Eminescu și realitatea scenică (de

Scenă din *Logodna* de Nicolae Brînduș

la culoarea părului eroilor și până la strâmbăturile animalice pe care le execută „Bătrânul alb și blând” – de fapt, un tânăr purtând pantaloni de stradă și cagulă neagră!), sau alergătura continuă și violențele gratuite ce survin între personaje aflate de aceeași parte a baricadei, ca și inutila permanență în prim-plan a recitatorului, între cele două minuscule calupuri de versuri pe care le are de rost, la începutul și sfârșitul *Logodnei*. (Dar actorul Constantin Florescu s-a obișnuit, încă de la *Trubadurul*, să stea degeaba, cu ceasurile, pe scena Operei!) Totuși, coregrafia plastică și alertă a Adinei Cezar pune foarte bine în valoare calitățile dansatorilor Alina Iacov (*Maria*), Silviu Tănase (*Arald*), Istvan Teglaș (*Magul*), Vlad Mărculescu, Daniel Manea, Ștefăniță Tănase, Bogdan Plopeanu și Mihai Pricope (*Strigoii*), secondăți de patru grațioase tinere (nenumite în foaia de distribuție).

Și poate că reacția spectatorilor ar fi și mai entuziastă, dacă ei n-ar sta atât de inconfortabil înghesuți pe gradenele ridicate în spatele cortinei...

Studioul experimental de operă și balet „Ludovic Spiess” al Operei Naționale din București – spectacol-coupé: Logodna, **operă-pantomimă de Nicolae Brânduș, după poemul *Strigoii* de Mihai Eminescu;** Lecția, **operă de Șerban Marcu, după piesa omonimă a lui Eugen Ionescu. Conducerea muzicală:** Vlad Conta. **Regia:** Anca Daniela Mișu. **Scenografia:** Luminița Mustață. **Coregrafia:** Adina Cezar. **Proiecțiile video:** Tom Brânduș. **Cu:** balerinii Alina Iacov (*Maria*), Silviu Tănase (*Arald*), Istvan Teglaș (*Magul*), Vlad Mărculescu, Daniel Manea, Ștefăniță Tănase, Bogdan Plopeanu și Mihai Pricope (*Strigoii*), recitatorul Constantin Florescu, soliștii vocali Madeleine Pascu (soprană), Valentin Racoveanu (tenor) și Ion Dimieru (bariton) și violonistul Florin Croitoru; soprana Martha Cristina Sandu (*Eleva*), baritonul Ion Dimieru (*Profesorul*) și mezzosoprana Adriana Alexandru (*Servitoarea*). **Data premierei:** 27 mai 2007.

Culmea baletului academic!

Pare de necrezut faptul că, în cei 151 de ani care s-au scurs de la premiera lui absolută (Paris, 23 ianuarie 1856), *Corsarul* n-a fost montat niciodată la București, iar în România doar Opera din Timișoara l-a pus în scenă, acum două decenii... și mai ciudat este faptul că baletul acesta jucat în toată lumea nu i-a tentat pe realizatorii bucureșteni nici măcar după ce coregraful Ștefan Gheorghe și trupa lui l-au prezentat cu mare succes și în Capitală, chiar la Opera (pe atunci) Română...

Cauza unei asemenea îndelungi ignorări nu poate fi nici relativa precaritate a libretului (inspirat, ce-i drept, de un poem al lui Byron, dar încropit de un scriitor destul de obscur – Jules-Henri Vernoy de Saint-Georges – și de coregraful Joseph Mazilier), căci defectul este destul de obișnuit în genul acesta, și nici chiar incoerența stilistică a muzicii (aproape fiecare coregraf important care a montat *Corsarul* adăugând la partitura originală a lui Adolphe Charles Adam fragmente din creațiile altor compozitori: în 1858, la Paris, Jules Perrot l-a introdus pe Cesare Pugni; zece ani mai târziu, la Sankt Petersburg, Marius Petipa l-a inclus pe Léo Delibes și pe astăzi necunoscutul Riccardo Driga; iar în 1912, la Moscova, A. Gorski a mărit numărul inserturilor la... 20, printre diferiții lor creatori, deveniți astfel fără voie